

Photo by gynti_46 / CC BY

Ślad ekologiczny Informacje o metodzie

Treść

Style życia są istotnym elementem realizacji zrównoważonego rozwoju na poziomie lokalnym. Podstawą metody są osobiste doświadczenia młodych ludzi, którzy poprzez wymianę myśli analizują swoje style życia w formie interaktywnej oraz poznają rozwiązania alternatywne. Dyskusja i refleksja pomagają im uświadomić sobie, jaki wpływ mogą wywierać na jakość życia innych ludzi i na środowisko i jest źródłem pomysłów na zmiany. Analiza każdego obszaru życia codziennego pozwala im dostrzec najważniejsze aspekty środowiskowe, społeczne i gospodarcze, na które dany indywidualny styl życia ma wpływ. Młodzi ludzie wykonują pomiar indywidualnego śladu ekologicznego, a następnie tworzą różne scenariusze możliwych zmian. Dzięki temu zaczynają dostrzegać znaczenie swojego indywidualnego działania, rozwijają zmysł empatii oraz są bardziej zmotywowani do rzeczywistego wprowadzenia w życie zaplanowanych zmian.

Tło

Pogarszający się stan środowiska naturalnego, spadek bioróżnorodności, zmiany klimatu, zanieczyszczenie wód i powietrza, erozja gleb, wszystkie te i inne globalne problemy wykazują tendencję wzrostową. Wzrost jest niestety wy-

kładniczy, co powoduje, że z czasem coraz trudniej będzie nam zapobiegać zachodzącym zmianom. Przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom to między innymi regulacje i polityczne deklaracje w różnych obszarach, których dobrym przykładem są cele polityki klimatycznej UE. Oczywiście do osiągnięcia założonych celów redukcji różnych zanieczyszczeń czy poprawy stanu ekosystemów niezbędne są działania na poziomie międzynarodowym i poszczególnych krajów oraz daleko idące zmiany w prowadzeniu działalności gospodarczej. Cele te jednak nie będą mogły zostać osiągnięte bez zmian stylu życia ludzi, działań na poziomie lokalnym i poziomie jednostki. Dlatego też istotne jest pokazywanie ludziom, jak ich decyzje i styl życia kształtują świat, uświadamianie wpływu jaki wywierają na środowisko, społeczeństwo, jakość życia innych ludzi, czy też lokalną gospodarkę.

Istnieje kilka wskaźników jakimi można mierzyć wpływ decyzji poszczególnych osób czy grup społecznych i ich stylu życia na środowisko. Należą do nich między innymi: ślad ekologiczny i ślad węglowy. Obydwa wskaźniki mierzą wpływ człowieka na środowisko, jednak ślad ekologiczny jest wskaźnikiem pełniejszym, ślad węglowy jest w pewnym sensie tylko jego składową. →

Szerpa

Ślad ekologiczny (ecological footprint) – pojęcie stworzone przez Mathisa Wackernagela i Williama Reesa w 1990 roku, które od tej pory jest bardzo szeroko wykorzystywane w nauce i praktyce (przez firmy, instytucje rządowe i organizacje pozarządowe, a nawet indywidualnych obywateli). Wskaźnik ten służy do monitorowania zużycia zasobów naturalnych, mierząc liczbę hektarów ziemi i wody, których ludzie potrzebują, by zaspokoić swoje potrzeby. Obejmuje on zarówno tereny potrzebne do wyprodukowania zasobów, te, które zajmuje środowisko zabudowane (drogi, budynki, parkingi itp.), jak również powierzchnię Ziemi potrzebną do pochłonięcia wygenerowanych zanieczyszczeń. Oczywiście istnieje szereg prostych narzędzi umożliwiających nam szacunkowe wyliczenie śladu ekologicznego, jednak możliwe jest również naukowe wykorzystanie tej koncepcji, które bierze pod uwagę rozwój technologiczny oraz zmieniającą się kondycję ekosystemów.

Ślad węglowy (carbon footprint) – wskaźnik ten oznacza ilość CO₂ (w tonach) wyemitowaną wskutek danej działalności lub przez daną organizację / jednostkę. Ślad węglowy może zostać przeliczony na globalne hektary i wliczony do śladu ekologicznego (obecnie światowy ślad węglowy ludzkości stanowi już ponad połowę śladu ekologicznego i od początku lat 60-tych gwałtownie rośnie, stąd też bardzo często poprzestaje się na mierzeniu tylko tej składowej śladu ekologicznego).

Warto zaznaczyć, że styl życia oprócz wpływu na środowisko wywiera również wpływ na aspekty społeczne i gospodarcze zrównoważonego rozwoju. Poprzez podejmowanie decyzji konsumpcyjnych (**Krytyczny spacer po sklepach**) oddziałujemy na sposób traktowania przez firmy pracowników i lokalnych społeczności:

- ▶ **Spółeczna Odpowiedzialność Biznesu, CSR.**

Linki i więcej informacji:

Tutaj mogą Państwo obliczyć ślad ekologiczny:

- ▶ (PL) <http://biocity.pl/pl/kalkulator>,
- ▶ (DE) www.footprint-deutschland.de,
- ▶ (EN) <http://footprint.wwf.org.uk>,
<http://carboncalculator.direct.gov.uk/index.html>,
www.footprintnetwork.org/en/index.php/GFN/page/personal_footprint/

Tutaj mogą Państwo obliczyć ślad ekologiczny swojej podróży:

- ▶ Atmosfair (EN): www.atmosfair.de,
- ▶ „Natürlich fairreisen“ (DE): <http://bit.ly/1nyQQ7S>

Polecane książki i artykuły:

- Colin Beavan: No Impact Man, The Adventures of a Guilty Liberal Who Attempts to Save the Planet, and the Discoveries He Makes About, Farrar, Straus and Giroux 2009 (sprawozdanie z projektu No Impact Man)
- Jim Merkel, Radical Simplicity: Small Footprints on a Finite Earth, New Society Publishers 2003
- K. Soltan, M. Metera, S. Żmijewska-Kwiręg, A. Żwawa, G. Lipska (red.), Szkoła ekorozwoju. Scenariusze lekcji i materiały pomocnicze dla nauczycieli, Centrum Edukacji Obywatelskiej, Warszawa 2008 – również dostępne w formie PDF:
▶ <http://bit.ly/1puVWYm>
- Mathis Wackernagel, William E. Rees: Our Ecological Footprint: Reducing Human Impact on the Earth, New Society Publishers 1996 (dostępne również w języku niemieckim, brak polskiej wersji językowej)